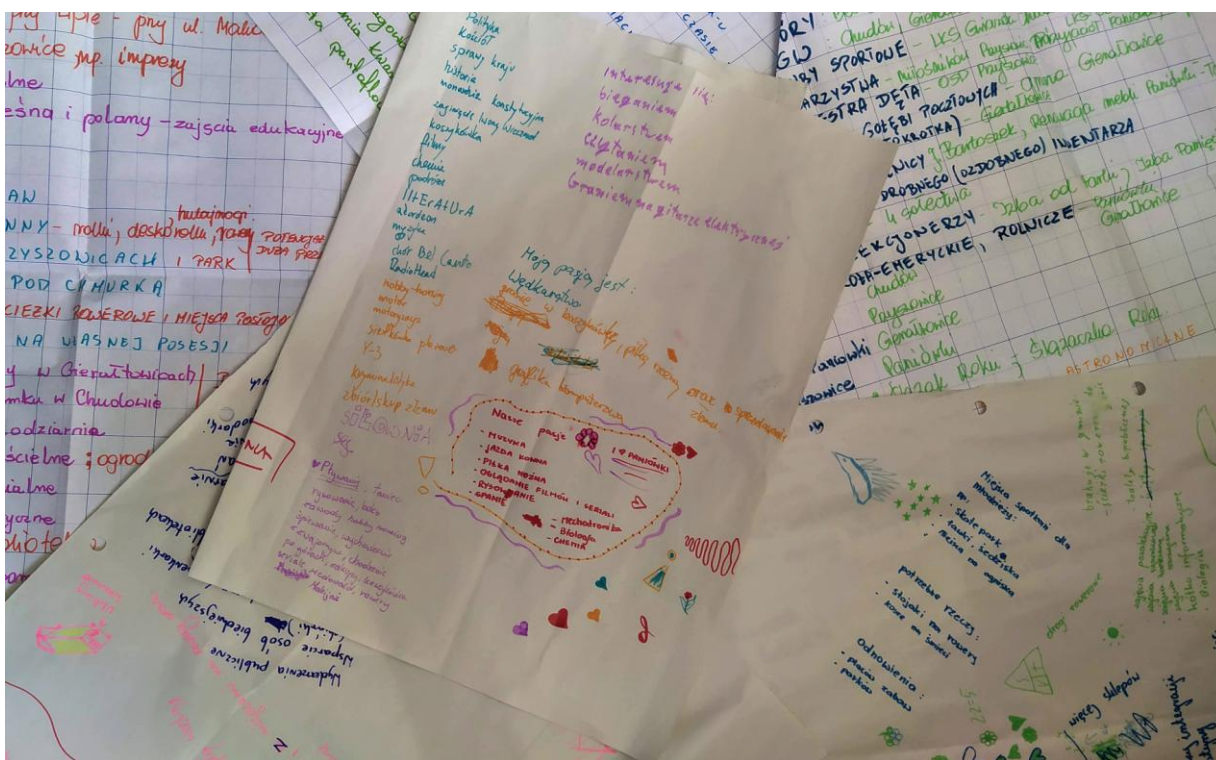

„Gierałtowie – twórcza wspólnota”

Raport z diagnozy lokalnej poświęconej potencjałowi kulturotwórczemu oraz społeczno-kulturalnym potrzebom i oczekiwaniom społeczności Gminy Gierałtowie.

Gierałtowie 2024

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu Narodowego Centrum Kultury: Dom Kultury+ Edycja 2024

Realizator projektu:

Gminny Ośrodek Kultury w Gierałtowicach

ul. Korfantego 7 B, 44-186 Gierałtowice

tel. 32 301 15 11, sekretariat@gok.gieraltowice.pl, www.gok.gieraltowice.pl

Koordinacja projektu:

Inga Papkala

Animator z Narodowego Centrum Kultury:

Maciej Zygmunt

Opracowanie i realizacja badań:

Agnieszka Zielonka-Mitura oraz zespół pracowniczy Gminnego Ośrodka Kultury w Gierałtowicach

Tytułem wstępu

Dokument, który macie Państwo przed sobą, jest wynikiem przeprowadzonych badań społecznych w Gminie Gierałtowice. Badania te, zainicjowane przez Gminny Ośrodek Kultury w Gierałtowicach, miały na celu zmapowanie potencjału kulturowego lokalnej społeczności, a także jej społeczno-kulturalnych potrzeb i oczekiwań. Zostały przeprowadzone w maju 2024 roku. Choć wydawać by się mogło, że w badaniach prowadzonych w małej społeczności nie będzie zbyt wielu zaskoczeń, to jednak zaprezentowane poniżej wyniki rzucają zupełnie nowe światło na społeczność Gminy Gierałtowice.

Leżąca w powiecie gliwickim Gmina Gierałtowice ma powierzchnię około 40 km² i jest zamieszkiwana przez 12 648 osób¹. Tworzą ją cztery sołectwa: Gierałtowice, Chudów, Przyszowice i Paniówki. Gmina ma charakter rolniczo-górnicy, jednak intensywny rozwój mieszkalnictwa jednorodzinnego i spory napływ nowych mieszkańców powoli zmieniają jej charakter. Z racji swoich bezdyskusyjnych uroków krajobrazowych, spokoju i dużych obszarów zalesienia gminne miejscowości przyciągają osoby poszukujące do zamieszkania miejsca cichego, ale dobrze skomunikowanego z okolicznymi miastami Aglomeracji Śląskiej. Jednak wybudowanie domu i przeprowadzka to nie wszystko. By poczuć się jak u siebie, warto znaleźć swoje miejsce wśród lokalnej społeczności, w miarę swoich możliwości zaangażować się w jej życie. Mamy nadzieję, że raport ten będzie swoistym kulturalnym drogowskazem dla osób, które próbują osadzić się w gminnej społeczności.

Miejscowości wchodzące w skład Gminy mają długą i bogatą historię – wszystkie powstały już w średniowieczu, czego dowodem są nie tylko stosowne wpisy w historycznych księgach, ale też znajdujące się na terenie sołectw zabytki, do których należą m.in.: ruiny zamku i spichlerz dworski oraz mieszcząca się w tzw. Starej Szkole „Izba łód Starki” w Chudowie; dwór Madejskich, kościół parafialny i budynek dworca kolejowego w Gierałtowicach; pałac wraz z parkiem, spichlerz plebański, kościół, przydrożna kapliczna w Przyszowicach, a w Paniówkach mieści się kościół parafialny. Warto tutaj zauważyć, że z Gminy przeniesione na inne tereny zostały trzy drewniane kościoły, z XVI i XVIII wieku. Jak to bywa w miejscowościach z długą historią, i w Gminie Gierałtowice znaleźć można niezwykle i ciekawe historie i legendy. Wszystko to sprawia, że ta piękna i owiana nutką niesamowitych opowieści zielona część Śląska zachęca do zamieszkania i eksploracji.

¹ Bank Danych Lokalnych, stan na dzień 30.06.2023, dostęp: 1 czerwca 2024 r.

W Gminie funkcjonują dwie instytucje kultury: Gminna Biblioteka Publiczna działająca od 1957 roku, która ma główną siedzibę w Gierałtowicach oraz filie w Chudowie, Przyszowicach i Paniówkach, a także Gminny Ośrodek Kultury w Gierałtowicach powołany do istnienia w 2006 roku, który również ma swoje świetlice we wszystkich sołectwach. Zarówno pracownicy Ośrodka Kultury, jak i wszystkie grupy badanych, zwróciły uwagę na nagłą potrzebę wybudowania nowego budynku ośrodka kultury, bo obecnie istniejący nie spełnia norm ani standardów, nie jest dostępny dla osób ze szczególnymi potrzebami, nie posiada sali widowiskowej ani zaplecza potrzebnego do prowadzenia nowoczesnej działalności edukacyjnej, społecznej, artystycznej i kulturalnej, praktycznie nie ma parkingu. Stworzenie nowej przestrzeni dla Gminnego Ośrodka Kultury w Gierałtowicach będzie również ważną inwestycją w rozwój kapitału społecznego Gminy i wzmocnienie postaw kulturotwórczych jej mieszkańców, którzy – posiadając ogromne zasoby w postaci wiedzy, doświadczenia, zainteresowań, pasji, a nawet artefaktów – nie mają przestrzeni do spotkań i podejmowania działań na rzecz dobra wspólnego. GOK, poza prowadzeniem zajęć z zakresu edukacji kulturalnej, organizacji wydarzeń, kulturalnych wyjazdów, konkursów i innych aktywności bardzo intensywnie pracuje nad budowaniem i zacieśnianiem więzi społecznych oraz współpracy pomiędzy organizacjami, grupami oraz mieszkankami i mieszkańcami Gminy w każdym wieku.

Niniejsze badania zostały zrealizowane w ramach projektu „Gierałtowice – twórcza wspólnota”, realizowanego w ramach programu Dom Kultury + Inicjatywy lokalne 2024, dofinansowanego ze środków Narodowego Centrum Kultury. Projekt ten składa się z dwóch części. Efektem pierwszej części, badawczej, jest właśnie ten raport, a jej zakończeniem - ogłoszenie konkursu na realizację społeczno-kulturalnych pomysłów przedstawicielek i przedstawicieli lokalnej społeczności oraz wybranie najciekawszych propozycji do realizacji. Druga część projektu to właśnie realizacja tych pomysłów, odpowiadających na realne potrzeby i zainteresowania gminnej społeczności.

Badania zostały opracowane i przeprowadzone przez zespół pracowniczy Gminnego Ośrodka Kultury w Gierałtowicach przy wsparciu badaczki oraz animatora z Narodowego Centrum Kultury. Cały zespół badawczy serdecznie dziękuje wszystkim osobom, które poświęciły swój czas i zechciały podzielić się swoją wiedzą, przemyśleniami, doświadczeniami i pomysłami na działania. To właśnie dzięki badanym możliwe było uzyskanie wiedzy o lokalnej społeczności i przygotowanie raportu.

O badaniach

Każda organizatorka i organizator, grupa, organizacja czy instytucja podejmując się przygotowania i przeprowadzenia jakichkolwiek działań, liczy na to, że zainteresują one dużą ilość odbiorców, trafią w gusta lokalnej społeczności i zakończą się spektakularnym sukcesem. Nie ma w tym nic dziwnego – w końcu poprzez realizację działań zapewniamy nie tylko możliwość ciekawego spędzenia wolnego czasu, samorozwoju czy integracji społeczności. Nie rzadko angażujemy w działania nie tylko siebie i naszych bliskich, ale też środki rzeczowe i finansowe, a przede wszystkim – olbrzymią ilość czasu. Kiedy przygotowujemy swoje działanie, to dzielimy się również swoimi talentami, umiejętnościami, wartościami, ideami – tym, co ma dla nas wartość. I czasem, choć wkładamy w działanie całe nasze serce, nasza inicjatywa nie spotyka się ze zbyt dużym zainteresowaniem i zrozumieniem. Dlatego też, aby się nie zniechęcić i nie marnować czasu oraz energii, warto dowiedzieć się, czego potrzebuje lokalna społeczność, co lubi, a czego nie, jakie ma zainteresowania, możliwości uczestnictwa, preferencje artystyczne, kulturalne, sportowe, wycieczkowe... Im więcej informacji zdobędziemy, tym trafniej możemy przygotować i przeprowadzić naszą inicjatywę, a co za tym idzie – trafić do potencjalnie dużej grupy osób zainteresowanych.

Informacje, które pozwolą „uszyć na miarę” wydarzenie, które ma szansę realnie zainteresować daną społeczność, zawarte są w różnego rodzaju opracowaniach badań, raportach, danych statystycznych. Możemy zdobywać je sami, pytając w różny sposób mieszkańców i mieszkańców interesującego nas obszaru o przydatne dla nas informacje, jednak o wiele łatwiej i szybciej jest korzystać z istniejących już zbiorów danych i ich opracowań. Takim źródłem wiedzy o lokalnej społeczności jest między innymi niniejszy raport, obejmujący badania jakościowe, wzbogacone danymi ilościowymi. Projekt „Gierałtowiec – twórcza wspólnota miał za zadanie nie tylko realizację badań, ale również aktywizację społeczności Gminy Gierałtowiec i zachęcenie jej do podejmowania własnych inicjatyw, tradycyjne techniki badawcze były łączone z działaniami typowo animacyjnymi. Wszystkie wybrane do przeprowadzenia badań metody i narzędzia miały za zadanie dać szereg informacji i odpowiedzi związanych z przyjętymi tezami badawczymi – i tak się też stało.

Wykorzystane narzędzia badawcze to:

- wywiady grupowe częściowo ustrukturyzowane – odbyły się dwukrotnie, wzięło w nich udział 14 osób;
- spotkania dyskusyjne prowadzone metodą World Cafe – przeprowadzone trzykrotnie, wzięło w nich udział 49 osób;
- ankiety papierowe – wypełniło je 30 osób;
- tarcza strzelnicza – tu osoby badane oznaczyły 161 punktów.

Narzędzia i sposoby badania zostały nieco szerzej opisane w kolejnych częściach raportu. Grupa badanych nie jest grupą reprezentatywną w kontekście doboru grupy badawczej dla danej społeczności, daje jednak obraz pewnych trendów, kierunków zainteresowań, zasobów i potrzeb mieszkanki i mieszkańców Gminy Gierałtowice.

Grupa badawcza, podczas pierwszego spotkania roboczego, postanowiła skupić swoją uwagę na dwóch głównych tezach badawczych, które były wynikiem obserwacji, rozmów i współpracy zespołu pracowniczego GOK Gierałtowice z lokalną społecznością.

Przyjęte założenia badawcze brzmią następująco:

- mieszkanki i mieszkańcy gminy Gierałtowice posiadają bardzo duży, choć często nieuświadomiony bądź ukryty potencjał kulturotwórczy;
- Gminny Ośrodek Kultury w Gierałtowicach potrzebuje wypracowania nowych kanałów komunikacji i sposobów aktywizacji mieszkańców, aby zachęcić społeczność do uczestnictwa w działaniach społeczno-kulturalnych.

Przedstawione w raporcie dane zostały pozyskane w maju 2024 roku, a badaniem zostały objęte przede wszystkim następujące grupy:

- osoby aktywnie uczestniczące w życiu społeczno-kulturalnym gminy Gierałtowice, które są skupione w organizacjach pozarządowych i grupach nieformalnych, radzie gminy, radach sołeckich oraz osoby niezrzeszone;
- młodzież zgromadzoną w drużynie harcerskiej i w samorządach uczniowskich i w Młodzieżowej Radzie Gminy;
- seniorów z gminy Gierałtowice.

Wszyscy badani i badane bardzo zaangażowali się w zebranie i przekazanie jak największej ilości wiedzy o lokalnej społeczności. W związku z tym, że w Gminie Gierałtowice jest naprawdę wiele pasjonatek, działaczy, osób mających ciekawe, zróżnicowane zainteresowania, badani sporą ilość nazwisk osób bardziej i mniej znanych. Z szacunku do prywatności, osoby te nie są wymienione personalnie w raporcie, a podane dane pozostają jedynie do wiadomości pracowniczek GOK.

Dane, które udało się zgromadzić podczas badań, są omówione ze względu na poruszaną tematykę i nie zawierają dokładnego opisu przebiegu poszczególnych spotkań czy działań. Pozwala to na większe skoncentrowanie się na wynikach badań i płynących z nich wnioskach, przekładających się na rekomendacje zawarte na końcu raportu.

Czas wolny, odpoczynek i pasje

Czas wolny i odpoczynek zdają się być towarem coraz bardziej deficytowym. Choć mamy w życiu coraz więcej wsparcia technologicznego, dzięki czemu powinno ono stawać się łatwiejsze, to w praktyce tempo naszego życia wciąż przyspiesza. Choć często przekłada się to na poprawę naszego dobrobytu, zwiększa nasze możliwości finansowe, to niestety nie działa najlepiej na społeczny dobrostan. Coraz młodszy ludzie są coraz bardziej zestresowani i przepracowani, a to negatywnie wpływa nie tylko na życie i zdrowie danej jednostki, ale na funkcjonowanie całej społeczności. O czym więc dobrze byłoby pomyśleć, żeby naprawdę poprawić jakość życia? O odpoczynku!

Czas wolny i sposoby na odpoczynek

O ilość czasu wolnego i sposoby na odpoczynek zapytaliśmy przede wszystkim młodzież i seniorów, ale też ogół społeczności, który mógł udzielać odpowiedzi na to zagadnienie na targu strzelniczej. Zbadana społeczność Gminy Gierałtowice preferuje dosyć aktywne sposoby odpoczynku, opierające się również na interakcji z innymi.

Podczas wywiadów grupowych i spotkania World Cafe młodzież odpowiadała na grupę pytań brzmiącą: *W jaki sposób lubicie odpoczywać? Co lubicie wtedy robić? Ile jest tego czasu na odpoczynek w ciągu tygodnia? A wśród Waszych znajomych jak to wygląda? W pierwszym odruchu było słychać śmiechy i sformułowania typu: „Nie mamy kiedy odpoczywać” o „Z czasem na odpoczynek to tak średnio”. Potem jednak młodzi ludzie wymienili szereg różnych aktywności, które można zgrupować w następujące kategorie:*

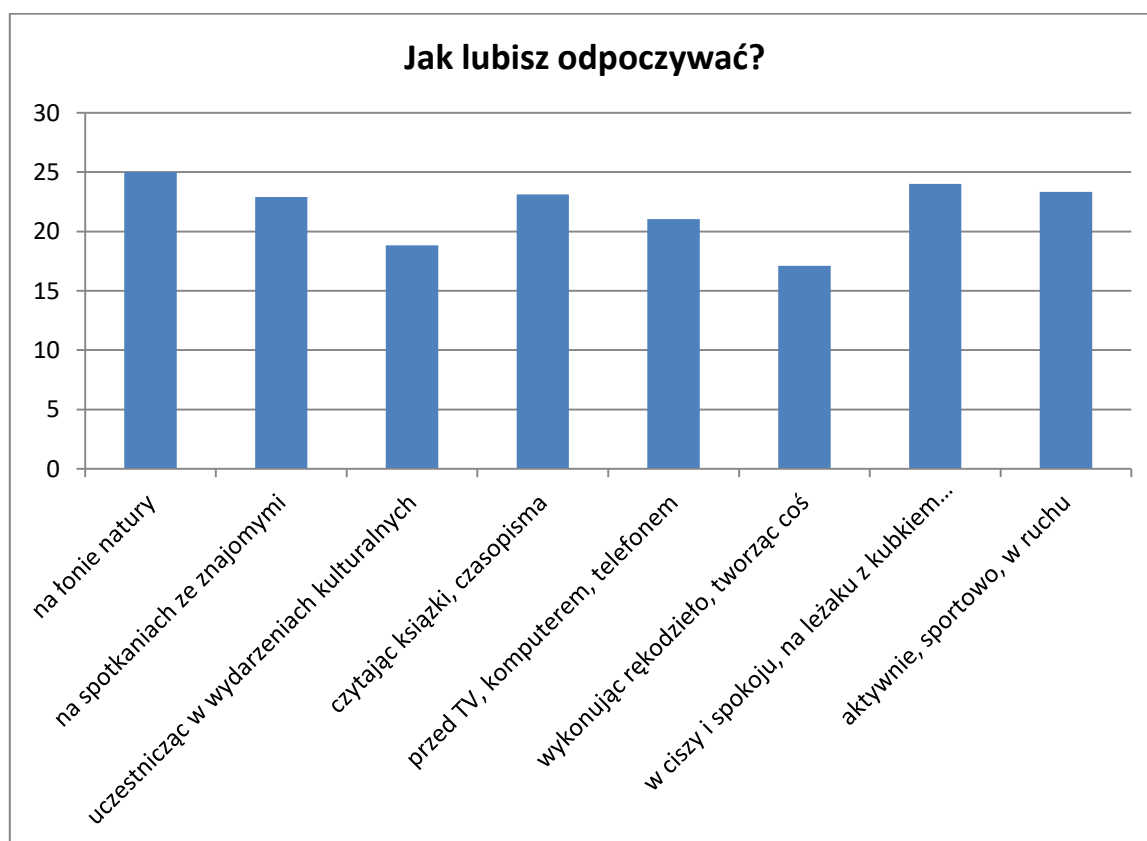
- spędzanie czasu z innymi: spotkania ze znajomymi i z rodziną, wyjazdy do miasta ze znajomymi, rozmowy;
- uprawianie sportu i rekreacja: jazda konno, granie w piłkę, wycieczki, spacer, bieganie, polowania, wędkowanie, ćwiczenie w streetworkout parku, jazda na deskorolce, zabawy ze zwierzętami, jazda na rolkach;
- rozwijanie zainteresowań kulturalnych, artystycznych i rzemieślniczych: śpiewanie i granie, szydełkowanie, rysowanie, malowanie, słuchanie muzyki, czytanie, oglądanie filmów, granie na instrumentach;
- inne: spanie, pieczenie, gotowanie, zakupy, rozmyślanie, angażowanie się w różne inicjatywy, motocykle i rowery.

Jeśli natomiast chodzi o ilość wolnego czasu, to młodzi badani i badane stwierdzili, że w tygodniu, gdy chodzą do szkoły to są maksymalnie 2-3 godziny dziennie, w weekendy od 5 godzin do całego dnia, zaznaczyli jednak, że ich rówieśnicy też mają mało czasu, a jeśli są bardziej ambitni i zaangażowani w więcej rzeczy – to czasu nie mają w ogóle.

Kolejnym sposobem uzyskania informacji o sposobach na odpoczynek była tarcza strzelnicza, na której odpowiedzi zaznaczały osoby przychodzące do Gminnego Ośrodka Kultury – głównie były to osoby w wieku produkcyjnym i młodzież.

Na tarczy strzelniczej można było zaznaczyć swoje preferencje dotyczące spędzania czasu wolnego w ośmiu kategoriach. Instrukcja zamieszczona przy tarczy brzmiała: Zaznacz, jak lubisz odpoczywać. Im bliżej środka tarczy jest Twoja odpowiedź, tym bardziej lubisz ten rodzaj odpoczynku, im bliżej brzegu - tym mniej. Zagłosuj na każdą odpowiedź!

Następnie, każdemu okręgowi tarczy strzelniczej przypisano punkty, z gradacją co pięć w każdym okręgu – i tak, środek tarczy miał aż czterdzieści punktów, a największy okrąg, najdalej od środka – tylko pięć. Zaznaczenie poza tarczą miało wartość zero. Po zliczeniu odpowiedzi udzielonych przez badanych w danej kategorii wyciągnięto z nich średnią, co obrazuje ogólne preferencje respondentów, którzy łącznie wykonali na tarczy 161 zaznaczeń. Średnia punktów wyszła stosunkowo wyrównana. Największym powodzeniem wśród respondentów cieszą się odpowiedzi: *na łonie natury* (25 punktów na 40 możliwych), *w ciszy i spokoju, na leżaku z kubkiem kawy* (24 punkty), *aktywnie, sportowo, w ruchu* (23,33 punkty). Najrzadszymi sposobami na odpoczynek są natomiast *wykonywanie rękodzieła i tworzenie* (17,11 punktów) oraz *uczestnictwo w wydarzeniach kulturalnych* (18,83 punktów). Wyniki przedstawia następujący wykres:

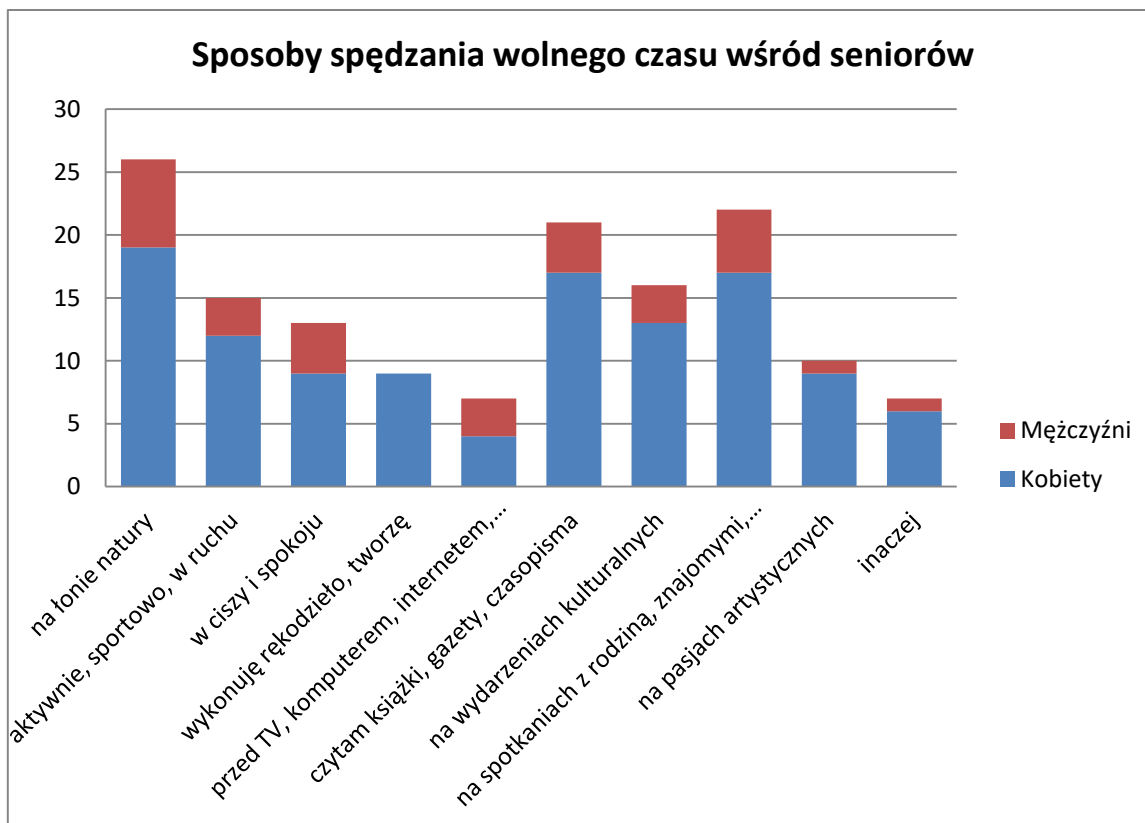

Wykres 1: Sposoby na odpoczynek mieszkanek i mieszkańców Gminy Gierałtówice

O sposoby na odpoczynek i spędzanie czasu wolnego zapytane zostały podczas wywiadu grupowego młode mamy. Przyznały, że czas – jeśli w ogóle go mają – spędzają na dworze, w ogrodzie, na spacerach, na rowerze i z książką. Nie dziwią również odpowiedzi, że „ja już na to [wszystko] nie mam czasu” i że „[chcę] odpoczywać, po prostu nic nie robić”. Kobiety przyznały, że są zmęczone codziennym życiem, a opieka nad maluszkami jest zajęciem na tyle męczącym i pochłaniającym, że nie mają już zbytnio czasu dla siebie. A nawet jeśli go znajdują, są po prostu zbyt zmęczone, żeby się silić na dodatkowe aktywności. Widać więc, że i w tej grupie odpowiedzi mieszczą się w zasadzie w kategorii *na łonie natury* oraz *w ciszy i spokoju, na leżaku z kubkiem kawy*.

Narzędziem, dającym informacje o sposobach spędzania wolnego czasu wśród osób w wieku senioralnym była ankieta. Należy tu zaznaczyć, że ankiety zostały przeprowadzone na bardzo małej próbie badawczej trzydziestu osób. Pytanie o preferencje dotyczące spędzania czasu wolnego miało odpowiedzi zamknięte i było wielokrotnego wyboru. Pytanie i odpowiedzi były bardzo podobne do tych znajdujących się na tarczy strzelniczej.

Najpopularniejszy sposób spędzania wolnego czasu, podobnie jak w przypadku odpowiedzi z tarczy strzelniczej, to *przebywanie na łonie natury* – w parku, w lesie czy w ogrodzie, które uzyskało aż dwadzieścia sześć wskazań. Kolejne, z dwudziestoma dwoma głosami, były *spotkania z rodziną, znajomymi i sąsiadami*, a jako trzecie uplasowało się *czytanie książek, gazet i czasopism*, które wskazało dwadzieścia jeden osób. Środowisko senioralne lubi także spędzać czas *aktywnie, sportowo i w ruchu*, uczęszczać na wydarzenia kulturalne, a także relaksować się *w ciszy i spokoju, na leżaku z kubkiem kawy lub herbaty*. Wśród panów nie cieszy się zbytnim powodzeniem wykonywanie rękodzieła i twórczość oraz spędzanie czasu na pasjach artystycznych, panie natomiast nie są zainteresowane zbytnio oglądaniem telewizji, korzystaniem z komputera, internetu czy telefonu.

Wykres 2: Sposoby spędzania wolnego czasu przez seniorki i seniorów z Gminy Gieraltowice

Dodatkowo, nasi respondenci i respondentki w wieku 60+ zostali zapytani także, co daje im w życiu najwięcej radości? Pytanie to miało charakter otwarty i osoby badane mogły wypisać dowolną ilość odpowiedzi. Nie jest jednak zaskoczeniem, że są to przede wszystkim spotkania z rodziną, zwłaszcza z wnukami, a także z przyjaciółmi, znajomymi, w ramach działań grup emeryckich – takie informacje zawarte były w dwudziestu ankietach. Radość daje też dobre zdrowie i aktywność fizyczna, możliwość podróżowania, czytanie, prace w ogrodzie, szydełkowanie i wykonywanie dekoracji, słuchanie muzyki, zobaczenie dobrego filmu czy serialu ze swoją „drugą połówką”, praca oraz zgoda i miłość w rodzinie. Jeden z badanych napisał, że „największa radość, to że moje zdrowie jeszcze mi dopisuje i mogę udzielać się dla społeczności lokalnej i brać udział w spotkaniach kulturalnych”. Seniorki i seniorzy ponad wszystko cenią sobie czas spędzony z innymi osobami, podejmowanie aktywności na rzecz innych, pozostawanie „w ciągłym ruchu”.

Hobby, pasje, zainteresowania

Mieszkańki i mieszkańcy Gminy Gierałtowice mają różnorodne pasje, hobby i zainteresowania – w zależności od wieku, ale także od posiadanej ilości wolnego czasu.

Młodzież, w ramach wywiadu grupowego i spotkania World Cafe, została zapytana: *Czym się interesujecie? Jakie macie hobby, pasję? A Wasi znajomi? Może znacie kogoś, kto ma jakieś nietypowe hobby i osiągnięcia?* Podane odpowiedzi pokrywają się częściowo z tymi wymienionymi w ramach sposobów spędzania czasu wolnego, zostały jednak poszerzone o kolejne czynności.

Uzyskane informacje można pogrupować w następujące kategorie:

- uprawianie sportu i rekreacja: siatkówka, siatkówka plażowa, pływanie, sztafeta, przeciąganie liny, skok do pisaku, piłka nożna, koszykówka, wędkarstwo, koszykówka, siłownia, boks, chodzenie po górach, podróże, bieganie, kolarstwo, jazda na rowerze, piłka nożna, jazda wyczynowa na rowerach i na motocyklach;
- rozwijanie zainteresowań kulturalnych, artystycznych i rękodzielniczych: gra na gitarze, gitarze elektrycznej i akordeonie, czytanie książek, taniec, śpiewanie, występy, szkicowanie, malarstwo, filmy i seriale, literatura, muzyka, koncerty, chór Bel Canto, Radiohead, śpiewanie, grafika komputerowa, fotografia;
- nauka i zdobywanie wiedzy: biologia, chemia, mechatronika, języki obce, historia, monarchia konstytucyjna;
- zagadnienia polityczno-społeczne: polityka, kościół, sprawy kraju, kryminalistyka;
- inne: granie w gry, kostka Rubika, hobby horsing, motory i motoryzacja, modelarstwo, spanie, youtuberzy, hodowanie pająków;
- wychodzenie ze znajomymi, McDonald, zakupy, moda, makijaż.

O hobby, pasje i zainteresowania zapytaliśmy również starszych mieszkańców i mieszkanki Gminy. Wśród preferowanych przez tę grupę aktywności znalazły się:

- uprawianie ogrodu i kwiatów doniczkowych;
- sport i rekreacja: jazda na rowerze, lekkoatletyka, siatkówka, windsurfing, chodzenie po górach, wycieczki;
- czytanie i słuchanie muzyki, teatr;
- rękodzieło: szydełkowanie, haftowanie, drapanie kroszonek, szycie;
- gotowanie i pieczenie słodkości;
- inne: szaradziarstwo, zbieranie starych banknotów, komputery.

O zmapowanie osób posiadających ciekawe hobby, pasje czy zainteresowania poprosiliśmy podczas spotkań przedstawicielki kół gospodyń wiejskich oraz osoby aktywnie działające na rzecz społeczności w organizacjach, instytucjach, grupach i indywidualnie. Już same te podmioty skupiają ogromną ilość uzdolnionych i twórczych osób, pasjonatów, hobbystów. Często w ich działaniach pomagają im rodziny i przyjaciele.

W trakcie wszystkich badań jakościowych wymieniono kilkadziesiąt konkretnych osób i grup z całego terenu Gminy Gierałtówice, a osoby uczestniczące w badaniach chętnie dzieliły się również swoimi zainteresowaniami. Podkreślić należy, że poniżej wymienione aktywności dotyczą przede wszystkim osób dorosłych. Ogólnie, pasje lokalnej społeczności i osoby aktywne można skategoryzować w następujący sposób:

- rękodzieło i rzemiosło: szydełkowanie, stroiki okolicznościowe, biżuteria, tworzenie kart okolicznościowych, renowacja mebli, tworzenie „czegoś z niczego”, ceramik (Przysowice);
- działania artystyczne i kulturalne: malarstwo, rzeźba, fotografia, multimedia i media, Orkiestra Dęta OSP Przysowice, Towarzystwo Miłośników Przysowic – organizują ciekawe wyjazdy, spotkania z interesującymi ludźmi, kawiarnia „Maszkety u Grety”, muzycy, Ślązak Roku, Ślązaczka Roku, fotografka i producentka filmowa (Przysowice), założycielka izby regionalnej, Izba Łód Starki, Izba Pamięci w Przysowicach, chóry: „Bel Canto”, „Słowik”, „Skowronek”, „Cecylia”, młody akordeonista, wodzireje lokalni, Towarzystwo Przyjaciół Paniówek, lokalny historyk;
- działania literackie: pisarki, autorki książek - skarbnica wiedzy (Paniówki, Przysowice), nastolatek piszący swoją książkę, dziennikarka (Gierałtówice);
- sport i rekreacja: kluby sportowe: LKS „Gwiazda” Chudów, „Jedność” Przysowice, LKS Gierałtówice „Garda”, „Tempo” Paniówki, kluby rowerowe;
- szerokie działania pomocowe, charytatywne, aktywizujące i integrujące: Ochotnicze Straże Pożarne z wszystkich sołectw skupiają grupy od dzieci po dorosłych, KGW, Kółka Rolnicze i Koła Emeryckie z wszystkich sołectw, Rada Sołecka i Sołtys Przysowic, Stowarzyszenie Klub Abstynentów „Stokrotka” i jej założyciel, dyrektorka przedszkola w Paniówkach, radna – społeczniczka;
- inne: hodowcy gołębi pocztowych i drobnego oraz odbojnego inwentarza, kolekcjonerzy, stowarzyszenie astronomiczne, miłośnicy gier planszowych i karcianych, pracownia preparowania zwierząt, „Krejzółka Karolka” – animacja, cukiernicy.

Badane grupy stwierdziły, że im dłużej się zastanawiają, tym więcej osób są w stanie wypisać i że powyższy katalog zdecydowanie nie wyczerpuje zasobów kulturotwórczych wśród mieszkank i mieszkańców Gminy. Jedna z rozmówczyń powiedziała: „Być może są osoby w naszej Gminie, o których jeszcze nie wiem, a z chęcią byśmy się dowiedzieli i skorzystali z możliwości edukacji, warsztatów. Myślę, że musimy dojść do tego, kto jest jeszcze w naszej Gminie!”. Ta chęć poznania i zaangażowania w lokalne działania osób do tej pory niezidentyfikowanych pod względem kulturowym świadczy o wielkiej otwartości i chęci współpracy. W zasadzie wszyscy zgromadzeni

i zgromadzone przyznawali, że chętnie zaproszą do swoich grup i organizacji nowe osoby, bo zależy im na rozwoju i prężnym działaniu tych podmiotów.

Mamy nadzieję, że powyższe deklaracje staną się również zachętą po podejmowania wspólnych działań również dla Czytelniczek i Czytelników niniejszego raportu. W tym miejscu należy także nadmienić, że Gmina jest zamieszkiwana również przez znanych i uznanych artystów, fotografów, operatorów filmowych, naukowców z różnych dziedzin, którzy, choć często są faktycznie osobami bardzo zajętymi, zdecydowaliby się na podjęcie współpracy przy różnorodnych działaniach i którzy również liczą na budowę nowego budynku ośrodka kultury, by móc działać również w swojej lokalnej społeczności. Pamiętać należy o badanych osobach, działających na rzecz Gminy i jej mieszkańek oraz mieszkańców – dla nich pasją często jest właśnie podejmowanie aktywności i dbanie o swoją Małą Ojczyznę w bardzo różnorodny i budujący kapitał społeczny sposób.

Potencjał miejsca

Gmina Gierałtowice jest przestrzenią pełną malowniczych krajobrazów, zieleni i pięknych widoków. Doceniają to jej mieszkanki i mieszkańcy, chętnie spędzając czas na łonie natury. Warto jednak pochylić się również nad innymi przestrzeniami, w których można organizować różnego rodzaju wydarzenia i aktywności. Zagadnienie badawcze brzmiało: *Miejsca: gdzie osoby z Gminy Gierałtowice spędzają wolny czas i odpoczywają oraz co tam robią? Które miejsca mają potencjał do prowadzenia tam działań?* O zasoby przestrzenne Gminy zostały zapytane wszystkie badane grupy. Odpowiedzi nie różniły się jakoś znacząco, dlatego też zostały zebrane w poniższą listę:

- Gminny Ośrodek Kultury w Gierałtowicach i świetlice oraz Gminna Biblioteka Publiczna w Gierałtowicach i jej filie;
- kawiarnia „Maszkety u Grety” w Przyszowicach: spotkania, wydarzenia kulturalne, ciekawi ludzie
- Pałac i park w Przyszowicach – organizacja festynów, spacer, fotografia, podziwianie przyrody, ścieżki dydaktyczne
- Zamek Chudów i tereny wokół – koncerty, jarmarki, rekreacja;
- Park Joanny w Paniówkach – organizacja festynów, siłownia na powietrzu, przestrzeń do jazdy na rolkach, deskorolkach, rowerach;
- trasy spacerowe, rowerowe i miejsca rekreacji: trasa rowerowa Przyszowice – Chudów ul. Polna, „to sama uciecha jeździć po niej”, ścieżki rowerowe i miejsca postojowe, Beksza w Gierałtowicach, przestrzeń leśna i polany, gdzie można prowadzić zajęcia edukacyjne, miejsca na ogniska - np. na końcu ul. Brzezina, spotkania przy lipie - przy ul. Makoszowskiej, stawy chudowskie – jest miejsce żeby sobie odpocząć, jest potencjał, żeby zrobić tam infrastrukturę dla rowerzystów, spacerowiczów itp.;

- infrastruktura sportowo-rekreacyjna: boiska, siłownie, place zabaw, obejścia szkół i sale gimnastyczne, sale OSP, parki, kompleks sportowy Przyszowice: bieganie, kort tenisowy, piłka nożna, siłownia na powietrzu – „każdego dnia jest tam pełno dzieci, młodzieży i dorosłych, to miejsce z naprawdę duży potencjałem i bardzo wykorzystywane”, basen „Wodnik” oraz korty i rowerownia w Paniówkach, kort w Przyszowicach;
- plac targowy i dworzec w Gierałtowicach;
- salka chóru przy starej szkole;
- tereny kościelne, np. ogrody parafialne, budynki kościołów, salki parafialne;
- Restauracja Szmaragdowa;
- „Izba łód Starki”;
- spichlerz;
- ogrody i posesje prywatne, altany w Paniówkach przy Białym Domku i przy ul. Dębowej;
- tereny przy pomnikach.

Miejsca wymienione przez badane grupy nie zamykają pełnego katalogu przestrzeni, w których można coś organizować. W wielu z nich już odbywają się różne mniejsze i większe wydarzenia, odbywały się kiedyś lub mają niewykorzystany jeszcze potencjał do działania. Podczas rozmów o miejscach znów przewijał się temat braku spełniającego oczekiwania i swoje faktyczne funkcje budynku domu kultury.

Podejmij działania!

Podjęcie działania zawsze stanowi wyzwanie. Nie ważne, czy jest się doświadczonym organizatorem i inicjatorem różnego rodzaju inicjatyw, czy dopiero ma się mglisty zarys tego, co można by było lokalnie zdziałać – zawsze towarzyszy temu sporo obaw i różnego rodzaju emocji. Czy warto podejmować więc działania? Zdecydowanie tak! Organizacja własnych przedsięwzięć to nie tylko wyzwania, ale także radość i satysfakcja, możliwość dzielenia się wartościami i pielęgnowania dobra wspólnego. W ramach prowadzonych badań, zapytaliśmy mieszkanki i mieszkańców Gminy Gierałtowice o to, z czego są dumni, czego brakuje w ich sołectwach, w jaki sposób można dotrzeć do lokalnej społeczności, zaktywizować ją, a wreszcie: jakie badane i badani mają pomysły na działania?

Zacznijmy może od tego, co jest powodem do dumy młodzieży z Gminy Gierałtowice?

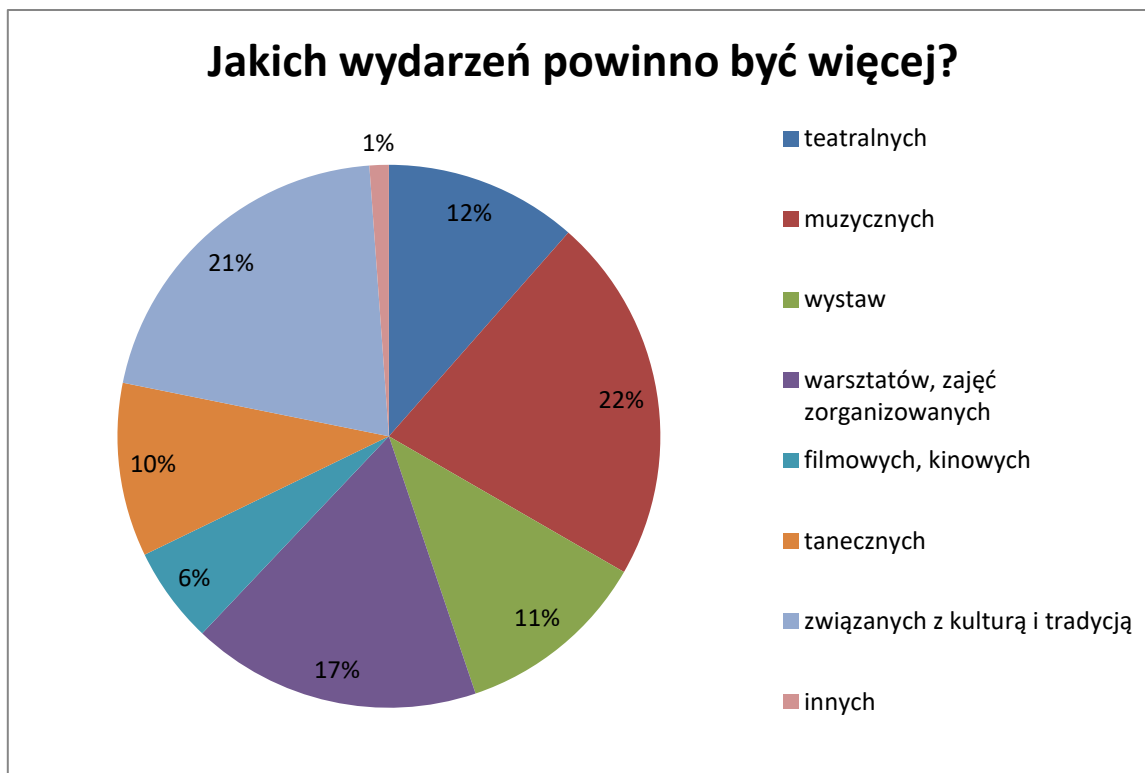

- cisza, spokój, bezpieczeństwo;
- widok na gwiazdy, wschody i zachody słońca;
- lokalne instytucje i dostęp do sklepów;
- szkoła i samorząd szkolny w Paniówkach;
- Ochotnicze Straże Pożarne;
- zadbane miejsca pamięci;
- miejsca spotkań: Restauracja „u Maryje” i kawiarnia „Maszkety u Grety”;
- defibrylator AED.

Skąd takie pytanie? Odwołując się do tego, z czego dumna jest lokalna społeczność, łatwiej zachęcić ją do uczestnictwa w wydarzeniach, ale też znaleźć grupę, która ma podobne do badanych wartości i przywiązuje uwagę do zbliżonych rzeczy. To ciekawe, że młodzi ludzie, zewsząd traktowani jako osoby, które przeniosły swoje życie do wirtualnej rzeczywistości, nie odkładają telefonów i unikają komunikacji bezpośredniej, wymienili tak proste, podstawowe i blisko związane z naturą, czyli z byciem „tu i teraz”, w tej rzeczywistości, rzeczy, podkreślając również wagę miejsc do spotkań. W kontekście rozmów o tym, jak pracować z młodzieżą, do czego się odwoływać, czym zachęcić ich do aktywności społeczno-kulturalnej okazać się może, że najskuteczniejsze będą rozwiązania najprostsze, jak przestrzeń do spotkań i rozmów na leżakach pod gwiazdami, wspólna mała wyprawa w najbardziej urokliwe miejsca Gminy aby zobaczyć razem wschód słońca... Warto o tym pomyśleć.

Kolejna grupa pytań dotyczy tego, czego brakuje i czego mogłoby być więcej w Gminie Gierałtowiec? Tu wyraźnie widać podział na odpowiedzi dotyczące infrastruktury oraz organizacji wydarzeń i innych atrakcji.

Seniorzy i seniorów zapytaliśmy w ankiecie o to, jakich wydarzeń powinno być więcej? Każdy mógł odpowiedzieć wielokrotnie, a odpowiedzi miały charakter zamknięty. Ta najstarsza grupa badanych zwróciła uwagę, że brakuje wydarzeń muzycznych – zaznaczyło je aż 22% ankietowanych, następnie: związanych z kulturą i tradycją – 21% respondentów, 17% uważa, że należy zwiększyć ilość warsztatów i zajęć zorganizowanych, a 12% zaznaczyło wydarzenia teatralne. Następnie: 11% brakuje wystaw, 10% - wydarzeń tanecznych, 6% - filmowych i kinowych, a 1% zaznaczył odpowiedź inne.

Wykres 3: Opinia o zapotrzebowaniu na wydarzenia senierek i seniorów z Gminy Gieraltowice

Dodatkowym, zadaniem w tej samej ankiecie pytaniem o charakterze otwartym było: *w jakich wydarzeniach, zajęciach, spotkaniach chciałaby Pani / Pan wziąć udział?* Nie wszystkie osoby odpowiedziały, natomiast wskazane zostały następujące propozycje:

- w recitalach i wystawach;
- w odczytach i spotkaniach z mądrymi ludźmi i z autorami książek;
- w kursie tańca towarzyskiego, w zajęciach gimnastycznych;
- w spotkaniach muzycznych, koncertach, festynach;
- w warsztatach rękodzieła;
- w wycieczkach, rajdach rowerowych.

Mamy uczestniczące w wywiadzie wspominały, że chętnie wzięłyby udział w spotkaniach, zajęciach, warsztatach dla mam z maluchami, które odbywałyby się w miejscach publicznych i instytucjach, np. z chustowania, jogi z maluchami, tańca z dziećmi w chustach i nosidłach, Zumby dla rodziców z dziećmi, ale także w: koncertach, spotkaniach ze znanymi kobietami w ciąży i mamami. Brakuje im także zajęć z gimnastyki artystycznej dla nieco starszych pociech, rywalizacji i konkursów dla dzieci w wieku szkolnym, zajęć i spotkań dla dzieci, dzięki którym te będą uczyły się odpowiedzialności, organizacji i przedsiębiorczości, chętnie też posłałyby dzieci do

współpracy wolontariackiej przy różnych akcjach charytatywnych i pomocowych, by uczyły się robić coś dla innych.

W ramach odpowiedzi dotyczących infrastruktury w Gminie Gierałtowie zdaniem młodzieży i młodych brakuje:

- DOMU KULTURY <3 [zapis oryginalny, drukowanymi literami i z serduszkami na końcu];
- miejsca spotkań dla młodzieży: skateparku, ławek, siedziska, miejsc na ognisko, kawiarenki, specjalnej salki dla młodych;
- miejsca do spędzania czasu ze swoim pupilem i do rekreacji;
- koszy na śmieci, toalety publicznej z ciepłą wodą, dłużej świecących latarni;
- odnowienia placów zabaw i parków, odbudowania miejsc zniszczonych;
- ścieżek i dróg rowerowych, miejsc do naprawiania rowerów, stojaków na rowery;
- sklepów;
- autobusów!!;
- chodnika Chudów – Paniówki!;
- boiska do koszykówki i siatkówki;
- komercyjnego miejsca do łowienia ryb (nie PZW);
- tężni przy NFZ.

W kategorii wydarzeń i innych atrakcji młodzież wymieniła:

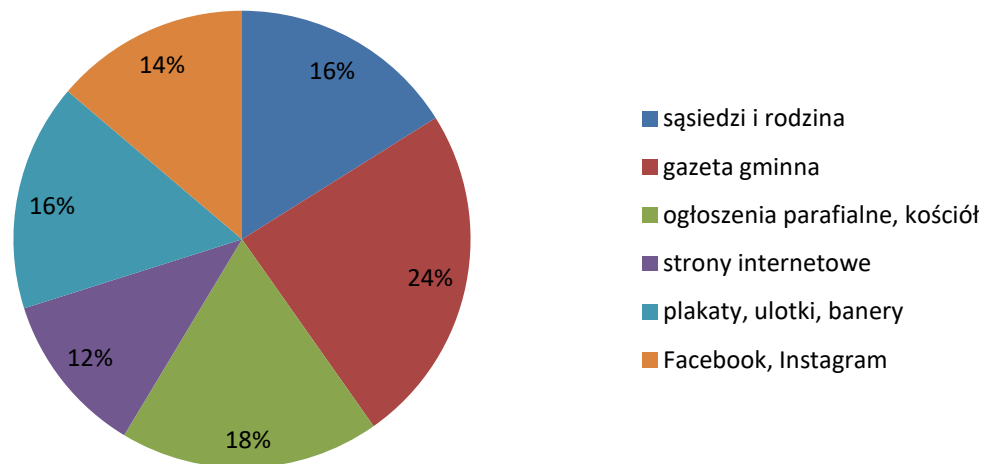
- więcej integracji;
- festynów i rozrywki;
- zajęć z ceramiki, teatralnych, wokalnych, muzycznych, z rysunku, tanecznych, z biologii, kółka informatycznego;
- kina.

Warto zastanowić się, skąd mieszkańcy i mieszkanki Gminy dowiadują się o wydarzeniach i w jaki jeszcze sposób można by się z nimi kontaktować?

Zapytaliśmy w ankietach osoby w wieku senioralnym o to, skąd dowiadują się o wydarzeniach w Gminie Gierałtowie. Można było wybrać więcej niż jedną odpowiedź z zamkniętego katalogu. Jak widać na poniższym wykresie, osoby starsze czerpią wiedzę o wydarzeniach w Gminie przede wszystkim z gazety gminnej (24%) oraz z ogłoszeń parafialnych (18%), a następnie, w stopniu dosyć wyrównanym: od sąsiadów i rodziny (16%), z plakatów, ulotek, banerów (16%), z Facebooka i Instagramu (14%), ze stron internetowych (12%):

Źródła wiedzy o wydarzeniach w Gminie

Wykres 4: Źródła wiedzy o wydarzeniach w Gminie Gieraltowice wśród senierek i seniorów

Młodszy respondenci informowali natomiast, że o wszelkich wydarzeniach dowiadują się przede wszystkim z Internetu – zarówno z mediów społecznościowych, jak i ze stron internetowych, od rodziny, znajomych i sąsiadów oraz – ewentualnie – z plakatów, ale to raczej rzadko.

Zapytaliśmy osoby skupione w organizacjach, grupach i innych podmiotach o to, *jak dotrzeć do osób z potencjałem do działania z Gminy Gieraltowice? Jak Gminny Ośrodek Kultury powinien kontaktować się ze społecznością?* Odpowiedzi padło tutaj sporo, natomiast osoby badane podkreślały, że w zasadzie zarówno GOK, jak i inni organizatorzy życia społeczno-kulturalnego w Gminie te kanały już wykorzystują. Jedna z kobiet powiedziała, że „Brakuje chyba tylko auta z megafonem, bo tak to wszystko już jest: i media społecznościowe, i plakaty, i rozmowy, i przekazywanie jeden drugiemu, więc chyba już tylko tego auta z megafonem nie ma...”, co stanowi dosyć obrazowy opis działań komunikacyjno-promocyjnych.

W badaniu zostały wymienione następujące kanały komunikacji:

- media społecznościowe, internet, media tradycyjne;
- ulotki, plakaty, afisze;
- własne tablice informacyjne GOKu i tablice sołtysów
- spotkania i rozmowy – poczta pantoflowa;
- spotkania dla osób o tych samych zainteresowaniach;
- spotkania tematyczne, warsztaty i wycieczki organizowane przez GOK, na których można wyłapać liderów;

- kwartalne spotkania dla organizacji gminnych i przeanalizowanie prężnie działających organizacji;
- warsztaty dotyczące kultury;
- zachęcanie do wystawiania się w trakcie imprez;
- ogłoszenia parafialne i ksiądz;
- zaproszenia osobiste i elektroniczne;
- założenie skrzynki e-mail do wrzucania pomysłów;
- cykliczne biuletyny elektroniczne i drukowana forma;
- poprzez kontakt indywidualny na imprezach lokalnych.

Kolejnym zagadnieniem omawianym w trakcie spotkań badawczych była *aktywizacja: co sprawia, że ludzie wychodzą ze swoimi pomysłami do innych? Jak zachęcić ludzi do działania? Jak zachęcić ludzi do korzystania z oferty społeczno-kulturalnej w Gminie Gieraltowice?* To chyba najtrudniejsze zagadnienie było dyskutowane praktycznie w każdej badanej przez nas grupie i jest traktowane jako największe wyzwanie w organizacji wydarzeń.

Pomysły i spostrzeżenia, które podali badani i badane, brzmią następująco:

- „Tylko prawdziwi pasjonaci mogą zaktywizować ludzi. Nie odczuwam tego, że jest tyle osób chętnych do działania, z reguły jest to taka sama grupa, która działa, a Ci którzy nie chcą – ich trudno zachęcić. Jeżeli ktoś nie chce, to nie przyjdzie”;
- „Wszyscy społecznicy są już właściwie w organizacjach... Mnie samemu, jako społecznikowi, wyczerpały się już właściwie pomysły, jak tych ludzi ściągnąć, bo naprawdę jest ciężko... Widzę sam po sobie, żeby młodzież przede wszystkim ściągać, bo zaczynają być chętni do pomocy, ale to trzeba dawkować w małych ilościach, bo oni się bardzo szybko zniechęcają”;
- „Zachęcanie do działania poprzez osoby znane, w tym przez księżę”;
- „Chęć pokazania swoich umiejętności – ludzie dziś są bardziej otwarci – nie wszyscy oczywiście, ale chcieliby się pokazać z tym, co robią – nie tylko w swoim domu, w swoim rodzinnym gronie, ale chcą też wyjść z tym na zewnątrz. Obojętnie, czy to jest rękodzieło, czy kulinarne przetwory, czy torty pieką kobiety – pokazują się z tym”;
- „Chęć kontaktów międzyludzkich: dziś ludzie potrzebują tego kontaktu, bo bardzo dużo ludzi siedzi tylko w tych telefonach, komputerach, ale gro ludzi jednak chce wyjść na zewnątrz, chce porozmawiać”;
- „Zachęta może być dobry program artystyczny, dobra gastronomia – o czym my, KGW, dobrze wiemy, może być dobra muzyka, animacje dla dzieci, dobra lokalizacja – żeby to było fajne miejsce, do którego można przyjechać, można samochód zaparkować, i nie trzeba się martwić, że nie ma gdzie zaparkować”;
- „Muszą być odpowiednie warunki: dojadę, zaparkuję. Jeśli nie, to się nie wybiorę”;
- ciekawe warsztaty z ciekawymi ludźmi, wspólna zabawa, imprezy wielopokoleniowe: dziadkowie, rodzice, dzieci;

- „Pomysły oddolne, które wychodzą od osób, które biorą udział w wydarzeniach, widziały coś gdzieś – a u nas tego jeszcze nie ma”;
- organizacja wspólnych wydarzeń [przez kilka podmiotów, grup];
- reklama na plakatach i afiszach, prawidłowa komunikacja, większy dostęp do informacji, korzystanie z reklamy w gazetach, ogłoszenia parafialne,
- „Cykliczna organizacja spotkań z młodzieżą w GOK, żeby ustalić ich potrzeby i oczekiwania”;
- „Jak dotrzeć do młodzieży? Trzeba im stworzyć miejsce, w którym mogą się spotykać, z tym że nie mogą się spotykać bez kontroli – musi być ktoś, kto by ich pilnował. (...). Za komuny były kluby książki i prasy „Ruch”. Tam myśmy się spotykali, ale nie byliśmy tam bez kontroli, zawsze tam jakaś pani była. Miała ladę, sprzedawała czasopisma, sprzedawała słodkie, robiła kawę. Byliśmy pod kontrolą i głupot się nie robiło, ale one spełniały funkcję... coś takiego jak teraz w GOK-u. Tam też były różne konkursy organizowane i te kobiety miały kontakt z młodzieżą, wyłapywały tych potencjalnych przywódców, liderów – jak to teraz nazywamy. I to by było dobre, tylko to się wiąże z pewnymi obowiązkami i wiadomo, musiałyby tam być ktoś skierowany odpłatnie, jeśli faktycznie chcemy dotrzeć do młodych. (...)”;
- „Jeśli chcemy współpracować z młodzieżą, to nie należy narzucać im kierunku, oni to sobie sami znajdą. Jak już znajdą, to można pomóc im w rozwinięciu i wszystko. Nie narzucać im”;
- „Wciągać młodzież do działań małymi krokami”;
- poznanie potrzeb grupy docelowej, akceptacja nawet małych pomysłów;
- angażowanie sąsiadów do inicjatyw, namawianie ich;
- „Do młodych, świeżych mam można byłoby docierać przez położną”;
- „Myślę, że ludzie chętnie przychodzą na spotkania przy tzw. kawie czyli poczęstunkiem można skutecznie zachęcić do działania jakąś część ludzi”;
- „Swoim przykładem zachęcamy ludzi do działania”;
- „Doceniać każdą chęć pomocy”.

Podany katalog jest bardzo obszerny i jest często wynikiem wielu przemyśleń. Nawiązuje zarówno do działań stricte promocyjnych, jak i analizuje sposoby na aktywizację młodzieży, podaje gotowe rozwiązania. W wypowiedziach tych jest mnóstwo empatii i chęci współpracy, jednak słychać też zmęczenie, czasem – zniechęcenie. Duża wartość jest upatrywana w różnego rodzaju spotkaniach i właśnie takie spotkania warto byłoby organizować przede wszystkim dla osób, które już działają, aby je wzmacniać, wspierać i stworzyć platformę do wymiany pomysłów, ale też szybkiego znajdowania wsparcia w działaniu. W większych miastach często taką funkcję pełnią centra aktywności lokalnej czy centra organizacji pozarządowych, a w małych miejscach albo jest to specjalnie powołana komórka organizacyjna przy urzędach gmin, albo funkcję taką pełnią ośrodki kultury, stając się przestrzenią wsparcia i dyskusji.

Ważną częścią procesu badawczego było zachęcenie samych badanych do tego, aby pomyśleli, co sami mogliby zorganizować w Gminie Gierałtowiec, jakimi talentami czy umiejętnościami mogliby podzielić się z innymi. Poniższe odpowiedzi zostały podzielone osobno na te, których udzieliła

młodzież, a osobno na podane przez dorosłych, a także na działania dotyczące infrastruktury oraz wydarzeń i aktywności społecznej w różnych dziedzinach.

Na zagadnienie: Gdybyście mieli drobne wsparcie finansowe z zewnątrz i pomoc w organizacji, to czy chcielibyście sami lub z kimś znajomym zorganizować coś dla innych? Co by to mogło być? Młodzież podczas wywiadu grupowego i spotkania World Cafe odpowiedziała następująco:

Odpowiedzi dotyczące infrastruktury:

- więcej koszy na śmieci, worki na odchody dla psa;
- skatepark;
- budka z kebabem;
- droga rowerowa do Gliwic;
- łowisko komercyjne do łowienia ryb;
- zbudowanie toalety publicznej z ciepłą wodą;
- tężnia przy NFZ;
- pożądany park z ławkami, z miejscami na rowery i z toaletami;
- lepsze książki w bibliotekach;
- dłużej zapalone latarnie;
- miejsca do spotkań, sklepy i kawiarnie;
- rozbudowanie gospodarki;
- wodopój;
- odbudowa zaniedbanych miejsc.

Odpowiedzi dotyczące wydarzeń i aktywności:

- więcej festynów, festiwali i koncertów, zaproszenie piosenkarza/piosenkarki na koncert, np. Sanah, Kwiat Jabłoni;
- więcej organizacji zajęć grupowych, np. zbieranie śmieci, ogniska;
- więcej gminnych zawodów sportowych lub konkursów plastycznych;
- kółko teatralne;
- zawody sportowe, turniej koszykówki, np. 3 x 3;
- wycieczki;
- akcje charytatywne połączone z zabawą, np. grill, wsparcie osób biedniejszych, zbiórki;
- Mam Talent dla wszystkich kategorii wiekowych, wydarzenia na których można pokazać, co się robi;
- jednorazowe wydarzenia: historia, gotowanie, stand-up, plastyczne, taniec – potańcówki, warsztaty, wieczory z książką, kryptografia;
- rodzinne malowanie, wspólne rodzinne tańczenie z warsztatami tańca;
- dyskoteki tematyczne;

- utworzenie nowej organizacji dla młodzieży.

Młodzież podkreśliła, że dużo rzeczy dzieje się dla dzieci i dla seniorów, ale oferta dla osób w wieku nastoletnim i produkcyjnym jest bardzo skromna, nieangażująca i często nieciekawa. Grupa ta uważa, że dobrze mogą sprawdzić się wydarzenia jednorazowe, organizowane dość spontanicznie, na które po prostu można przyjść i nie trzeba się wcześniej zapisywać. Mogłyby mieć charakter składkowy – to uczestnicy sami przynoszą potrzebne do zajęć rzeczy, np. produkty na warsztaty z gotowania, co też może jednoczyć, aktywizować i stwarzać dodatkową przestrzeń i tematy do rozmów.

Dorośli również zostali zapytani o *działania: jakie inicjatywy, wydarzenia można zrealizować dla lokalnej społeczności na terenie Gminy Gierałtowice?* odpowiedzieli:

W dziedzinie infrastruktury:

- „Do organizacji działań i wydarzeń potrzebne są odpowiednie warunki, dlatego bardzo czekamy na budowę nowego Domu Kultury, żeby móc w pełni realizować nasze plany, żeby działać z rozmachem”;
- „Brakuje wydarzeń i przestrzeni, warunków, w ramach których można przedstawiać swoje talenty: artyści-malarze żeby mogli wystawić swoje prace, muzycy zagrać swój koncert żeby mogli”;
- Lodowisko;
- „Wszystko się wiąże z tym, że nie mamy sceny, ale mamy nadzieję, że będzie ogromna scena, na którą będą zapraszani znani artyści...”;
- „Marzyłoby nam się gdzieś w okolicy jakieś fajne, wielkie kino plenerowe w okolicy, z wielkim ekranem, gdzie można sobie siąść wieczorem...”;
- miejsce do spotkań rodzinnych, z rówieśnikami itp.

W dziedzinie działań i innych aktywności:

- wydarzenia okazjonalne: Mikołajki, Andrzejki, Sylwester pod chmurką, szukanie jajek wielkanocnych;
- wydarzenia plenerowe: dożynki przy boiskach, festyny rodzinne, kino plenerowe, imprezy integracyjne, np. pieczenie kiełbasek, WETA za baną i przed baną (Przysowice), podchody i gry plenerowe, ogniska, potańcówki gminne w plenerze, , rajdy rowerowe, np. szlakiem kapliczek, biegi i biegi przełajowe;
- wydarzenia artystyczno-kulturalne: koncerty chórów w kościołach, wspólne kolędowanie, wystawy fotograficzne, zajęcia taneczne dla wszystkich grup wiekowych, zajęcia teatralne, warsztaty dla dzieci i dorosłych, animacje dla dzieci, festiwale muzyczne, imprezy i uroczystości kultywujące tradycje śląskie i polskie, dni gminy, plenery malarskie, rzeźbiarskie, ceramiczne, koła zainteresowań, np. gra w skata;

- działania dla seniorów: chóry, warsztaty, spotkania, dancingi;
- pokazy i wystawy pokazowe, pokazy strażackie;
- konkurencje między sołectwami na różnych płaszczyznach, łączenie sołectw, różne działania sąsiedzkie;
- „nie ma fachowców, albo nie znamy fachowców, nie widzimy ich, żeby pomóc danej osobie wydać książkę, powiedzieć jak ją dopracować”;
- zawody gier komputerowych, turnieje sportowe;
- Młodzieżowa Rada Gminy.

WETA za baną i przed baną w Przyszowicach to wydarzenie o ściśle lokalnych charakterze. Jest to rywalizacja pomiędzy grupami mieszkańców i mieszkanki, która ma różny charakter - są to na przykład zawody w piłkę nożną, w dwa ognie, przeciąganie liny, *Raz – dwa - trzy, Baba Jaga Patrzy* przez całe boisko.

Jak widać w powyższym wykazie pomysłów, koncepcje młodzieży, dorosłych i seniorów w wielu miejscach są ze sobą spójne, a mieszkańcy i mieszkanki Gminy Gierałtówice upatrują sens działania w podobnych aktywnościach. Nie wszystkie z tych pomysłów da się wykonać w ramach małych inicjatyw społecznych, jednak lista ta stanowi ważne wskazanie do działań również dla lokalnych władz samorządowych, rad sołectkich i działających instytucji.

Rekomendacje do działania

Wszystkie zebrane w niniejszym raporcie informacje mają służyć lepszemu organizowaniu życia społeczno-kulturalnego w Gminie Gierałtówice. Katalog proponowanych lokalnej społeczności działań i potencjalnych aktywności jest bardzo szeroki, jednak w ramach inicjatyw możliwych do zrealizowania w ramach projektu „Gierałtówice – twórcza wspólnota” składane do konkursu pomysły nie mogą obejmować działań infrastrukturalnych i zakupu środków trwałych, a także powinny mieścić się w którejś w następujących kategoriach działań:

- aktywności i wydarzenia na świeżym powietrzu, zapewniające możliwość rodzinnego uczestnictwa, najlepiej o charakterze niezobowiązującym do udziału cyklicznego, np. pikniki, spotkania na trawie, kino plenerowe, koncerty;

- wydarzenia kulturalne, umożliwiające prezentację i wzmacnianie swoich talentów, hobby, pasji, np. organizacja konkursów i przeglądów typu "Mam Talent", wystawy indywidualne oraz zbiorowe wewnętrzne i w przestrzeni publicznej, warsztaty tematyczne dla początkujących i osobno dla zaawansowanych;
- wydarzenia społeczno-kulturalne połączone z wolontariatem, akcjami charytatywnymi, np. pikniki charytatywne, kiermasze i jarmarki ze zbiórkami, warsztaty, na których wykonuje się np. rzeczy dla zwierząt ze schronisk itp.
- wydarzenia taneczne w salach i w plenerze, kierowane do szerokiego grona odbiorców, np. potańcówki międzypokoleniowe przy muzyce tradycyjnej, silent disco, dyskoteki tematyczne, wydarzenia z muzyką klubową, potańcówki przy muzyce rozrywkowej granej na żywo, dancingi dla seniorów;
- działania sąsiedzkie i łączące sołectwa, np. święta ulicy, wspólne pikniki, działania animacyjne dla dzieci, imprezy o charakterze wymiany ubrań, książek, roślin, wyprzedaże garażowe, zawody i konkurencje sąsiedzkie itp.;
- wydarzenia społeczno-kulturalne dedykowane osobom opiekującym się młodszymi dziećmi i ich pociechom: warsztaty twórcze, zajęcia rozwojowe, spotkania z ekspertkami i ekspertami itp.
- wydarzenia integrujące społeczność i zwiększające jej wiedzę o Gminie: np. spacery tematyczne, kulturalne wycieczki rowerowe, poszukiwania lokalnych ciekawostek i historii, gry terenowe i miejskie pomagające odkryć zasoby kultury i dziedzictwa Gminy, podchody, itp.

Zarówno wyniki przeprowadzonych badań, jak i przedstawione rekomendacje stanowią mogą cenne źródło wiedzy dla wszystkich osób, grup, organizacji i podmiotów publicznych, nie tylko w ramach projektu „Gierałtowice – twórcza wspólnota”, ale również w przyszłości, poza nim. Zgromadzone w powyższym dokumencie dane są zapisem informacji, rozważań i opinii mieszkank i mieszkańców Gminy Gierałtowice – a co za tym idzie – cennym głosem lokalnej społeczności, bez której wprowadzanie jakichkolwiek zmian jest bardzo trudne, o ile w ogóle możliwe. Niniejszy raport nie wyczerpuje wiedzy o wszelkich aspektach życia społeczno-kulturalnego Gminy, jest jednak solidną podstawą do tego, aby przyjrzeć się konkretnym zagadnieniom z należytą starannością i pogłębić je, a przede wszystkim – poznać zdanie tych, których jakiegokolwiek działania i zmiany w Gminie dotyczą najbardziej – osób, które tutaj mieszkają.